

מ"ת 6524/05/22 - פתחי אבו עסל (עציר) ע"י נגד מדינת ישראל - פמ"ד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 6524-05-22 מדינת ישראל נ' אבו עסל(עציר)
תיק חיצוני: 2480/22

בפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקש
נגד
המשיבה
החלטה
פתחי אבו עסל (עציר) ע"י ב"כ עו"ד אפרת צרפתי
מדינת ישראל - פמ"ד (פלילי)

1. זוהי **בקשה שנייה** לעיון חוזר, במסגרתה עותרת באת-כוח המבקש, להורות על העברתו של המבקש למעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני בכתובת: רחוב רמב"ן 90/9, באר-שבע (להלן: "**כתובת המעצר**"), לצד פיקוח אחיו הבכור של המבקש- מר עודה אבו עסל, בן 48, נעדר עבר פלילי, דודיו של המבקש- אבו עסל סלאמה, בן 50, נעדר עבר פלילי, אבו עסל איברהים, בן 64, פנסינר משרד החינוך וחבר עיריית רהט (להלן: "**הערבים המפקחים**").

2. בתאריך 03.05.2022, הוגש כתב אישום כנגד המבקש המייחס לו לכאורה עבירות של חבלה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין - מיום 13.02.2022. בתמצית - נטען, כי בעקבות ויכוח שהתגלע בין אחיו של המשיב למתלונן, בנוגע למכולת אשפה בשכונת מגוריהם, הגיע המשיב ודקר את המתלונן בחלק התחתון של החזה ונמלט מן המקום. המתלונן נזקק לטיפול רפואי כתוצאה מהמעשה.

3. בתאריך 22.05.2022, בהעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הסכימו המבקש ובאת-כוחו למעצרו עד תום ההליכים, תוך שמירת הזכות לפנות בבקשה לעיון חוזר.

4. בתאריך 13.07.2022, הוגשה **הבקשה הראשונה** לעיון חוזר, ונידונה בחודש אוגוסט 2022 בפני עמיתי, כב' השופט יובל ליבדרו, במסגרתה הוגש תסקיר, שתמציתו - המבקש בן 37, גרוש ואב לשלושה ילדים קטינים, עובר למעצרו התגורר ברהט ועבד בחלוקת פירות. סיים 12 שנות לימוד, נמנה למשפחה בת 14 נפשות.

אשר לעברו הפלילי - לחובת המשיב הרשעה משנת 2011 בעבירות אלמ"ב, ונידון לתשע שנות מאסר בפועל (גזר דין מיום 17.06.2012).

שרות המבחן התרשם מבחור בעל יכולת ביטוי טובה, אשר שיתף בקורות חייו. עוד התרשם, כי המבקש מבטא שאיפות נורמטיביות לעתיד הקשורות לעתידו התעסוקתי והמשפחתי, וכן מביע רצון להימנע ממעורבות חוזרת בפלילים. מאידך, מתקשה לבחון באופן ביקורתי את דפוסי התנהגותו האלימים, בעל עמדה עצמית קורבנית, סנקציות עונשיות שהוטלו עליו בעבר, אינם מהווים גורם מרתיע ומציב גבולות עבורו - **קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום האלימות**.

הערכת הצורך בטיפול - לשיטת שרות המבחן, שילובו של המשיב בתהליך טיפולי, יוכל לבחון את מאפייניו, תוך העמקת ההתבוננות בקשיים שעלולים להביאו להישנות התנהגות עוברת חוק, עיבוד חוויות העבר ורכישת כלים אדפטיביים להתמודדות במישורי חייו השונים. בהקשר זה, שרות המבחן התרשם, כי המבקש מגלה מודעות ראשונית לבעייתיות בהתנהלותו, לרבות דפוסי האלימים.

חלופת המעצר שנבחנה - בדמות מעצר בית מלא תחת פיקוחם של יוסף אבו עסל, אנס אבו עסל, האשם אבו עסל, ווסאים אלקרינאוי (להלן: "החלופה" ו"הערבים המפקחים").

שרות המבחן נפגש עם הערבים המוצעים, והאחרונים תיארו היכרות טובה עם המבקש. עוד שיתפו, כי נערכה "סולחה" בין המשפחות, וגם נפגשו באירועים משפחתיים על רקע ה"סולחה".

שרות המבחן התרשם מגורמי הפיקוח כאנשים המביעים רצון לסייע למבקש להשתחרר ממעצרו ומעוניינים לסייע לו בניהול חייו באופן תקין ומהימנעות מפלילים. מאידך, התרשם, כי לגורמי הפיקוח עמדות מגוננות כלפיו, אשר יקשו עליהם לבחון לעומק מוקדי סיכון עבורו. בנוסף, נוכח מאפייני אישיותו המאופיינים בגבולות פנימיים רופפים, וקושי לכבד את גבולות החוק, יהיה קושי עבור הערבים להוות דמויות סמכותיות ומצבות גבולות עבורו - משכך, לא בא שרות המבחן בהמלצה לשחרור המבקש לחלופה שנבחנה.

5. **באת-כוח המבקש**, לאור הערות בית המשפט, ועל דעת המבקש, הסכימה למחוק את הבקשה לעיון חוזר, תוך שמירת הזכות לפנות בבקשה לעיון חוזר מבלי שיהיו שינוי בנסיבות.

6. בחלוף שלושה חודשים, הוגשה **הבקשה השנייה** לעיון חוזר, שנידונה בפני עמיתי, כב' השופט איתי ברסלר-גונן. נטען, ראשית, כי הבקשה הוגשה לאחר סיום עדותם של המתלוננים, שהוכרזו כעדים עוינים. שנית, המתלוננים, גם במהלך עדותם, אישרו את דבר קיומה של ה"סולחה". כמו כן מסרו, כי אינם חוששים מפני המבקש במידה וישוחרר (המתלונן פארס מסר, כי הוא מבקש לשחרר את המבקש כמה שיותר מוקדם ואף רוצה להזמין אותו לחתונה שלו). שלישית, יתר העדים שעתידיים להעיד, הינם שוטרים ואין חשש להשפיע על עדותם. רביעית, חזקת המסוכנות הקיימת לחובת המבקש נחלשת, בשים לב לחלוף הזמן (קרוב לתשעה חודשים). עוד בהקשר זה נטען, כי מדובר במסוכנות נקודתית, על רקע סכסוך נקודתי ולא כלפי כולי עלמא. חמישית, כתובת המעצר המוצעת, מרוחקת מהעיר רהט, וכוללת פיקוח של שלושה ערבים שהותירו רושם חיובי בפני בית המשפט כאנשים בוגרים ואחראיים, המבינים את משימת הפיקוח שנוטלים על עצמם כערבים וכמפקחים עבור המבקש.

במעמד הדיון, הסכימה באת-כוח המבקש, לאחר ששמעה את דברי בית המשפט, שבעניינו של המבקש יגובש תסקיר עדכני, אשר יבחן גם היתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני בעיר באר-שבע, ולחילופין, בקיבוץ מפלסים, וכן יבחן את היחסים העדכניים בין המתלונן ואחיו למבקש ואת פוטנציאל הסיכון מהמבקש (ראה החלטה מיום 12.12.2022).

7. תסקיר עדכני התקבל כאמור, וממנו עולה, כי שרות המבחן שוחח בשנית עם המבקש, והאחרון שיתף, כי הוא מתקשה לשהות זמן ממושך במעצר. כמו כן, עמד על זכותו להמשיך לנהל את התיק כדי להוכיח את חפותו. עוד שיתף, כי הוא מעוניין להשתלב בטיפול בשרות המבחן על מנת שיוכל לעבד קשייו השונים.

עוד מהתסקיר עולה, כי שרות המבחן שוחח בשנית עם המתלונן ואחיו, והאחרונים מסרו, כי נערכה "סולחה" בין המשפחות ושיתפו, כי שוררים יחסי שכנות טובים עמם. עוד שיתפו, כי אין כיום כעס כלפי המבקש. בהקשר זה, שרות המבחן מציין, כי אין בידו להעריך טיבו של הסכסוך כיום ויכולת שני הצדדים להתחייב להסכם ה"סולחה" שהושג כפי שהצהירו בפניהם. כך, גם אין בידם לגבש הערכת סיכון עדכנית.

עוד מהתסקיר העדכני עולה, כי שרות המבחן נפגש עם הערבים המוצעים, עודה אבו עסל, סלאמה אבו עסל, האשם אבו עסל - נעדר עבר פלילי. הביעו את נכונותם ורצונם לשמש כערבים וכמפקחים עבור המבקש. עוד שיתפו, כי לא קיים עוד קונפליקט או סכסוך בין המשפחות וקיימת רגיעה בין הצדדים, משתתפים באירועים חברתיים ומשפחתיים משותפים.

לסיכום - שרות המבחן מציין, כי בבואו לבחון התאמת המתווה המוצע, לקח בחשבון התרשמותו ממוקדי סיכון כמפורט בתסקיר הקודם, עברו הפלילי בעבירות אלימות, העדר הבנה בבעייתיות בדפוסי חשיבה והתנהגות אלימים כיום ובעבר. בנוסף, התרשמו מבעייתיות בגורמי הפיקוח שהוצעו - על כן, אינם סבורים, כי יש במתווה המוצע לתת מענה לגורמי הסיכון מהם התרשמו.

8. במסגרת הדיון שהתקיים במעמד הצדדים, חזרה באת-כוח המבקש על נימוקי הבקשה שנטענו בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן בדיון הקודם, וכן עתרה מבית המשפט להתרשם באופן בלתי אמצעי מהערבים עודה אבו עסל-אחיו הבכור של המבקש, בן 48, נעדר עבר פלילי, דודיו של המבקש-סלאמה, בן 50, נעדר עבר פלילי, אברהם, בן 64, פנסינר משרד החינוך וחבר בעיריית רהט. כמו כן, הוצג הסכם ה"סולחה".

עוד ביקשה באת-כוח המבקש לתת את רשות הדיבור לעו"ס מלשכת הרווחה ברהט, פואד אלקרינאוי שהתייצב לדיון (הוגש מכתב ובו המלצה לשלב את המבקש בתכנית טיפולית התואמת את צרכיו באמצעות לשכת הרווחה ברהט). עוד במכתב צוין, כי להתרשמותם לא נשקפת סכנה מפני המבקש למתלוננים, שכן נערכה "סולחה" בין הצדדים שממשיכים לנהל מערכת יחסים תקינה. עוד צוין, שהוריו של המבקש הינם סיעודיים, חולניים, אביו מרותק למיטתו בשל שיתוק מלא. נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המבקש - גרוש ואב לשלושה ילדים קטינים, שזקוקים לנוכחותו עקב היותו במעצר תקופה ארוכה.

באשר להעדר המלצה חיובית מאת שרות המבחן בתסקיר העדכני - נטען, כי המלצת שרות המבחן כשמה היא, ואינה מחייבת את שיקול הדעת של בית המשפט.

לגופם של דברים, נטען, כי שרות המבחן התבקש על ידי בית המשפט (כב' השופט איתי ברסלר-גונן), להעריך מחדש את פוטנציאל הסיכון מהמבקש. שרות המבחן בהגנתו ציין, כי בהעדר יכולת לבחון טיבו של הקונפליקט, אין בידם להעריך את רמת הסיכון העדכנית (ראה פסקה 5, עמ' 1 לתסקיר). משמע, שהמשיבה סומכת את טיעוניה בהקשר זה על התסקיר הראשוני מחודש אוגוסט 2022, ולא על סמך התסקיר העדכני.

9. **באת-כוח המשיבה מנגד**, עתרה לדחות את הבקשה לעיון חוזר, שכן לשיטתה, לא הובאו נסיבות או עובדות חדשות, המצדיקות בחינת עניינו של המבקש מחדש, וביתר שאת, משתסקיר שרות המבחן העדכני לא בא בהמלצה לשחרורו לחלופה שנבחנה בשרות המבחן. עוד בהקשר זה נטען, כי שרות המבחן עמד על מאפייני אישיותו של המבקש, לרבות דפוסיו האלימים, כמתואר בתסקיר הראשון.

עוד נטען, כי שרות המבחן התרשם, כי הערבים המוצעים ואשר נבחנו בשרות המבחן - (עודה וסלאמה), הביעו עמדות מגוננות באשר למעורבותו באירוע אלימות מסוג זה, וגם התקשו להתייחס לדפוסיו האלימים בעבר וגם באירוע דהיום, ועל כן, לא נמצאו מתאימים לתת מענה לגורמי הסיכון מהם התרשם שרות המבחן.

עוד עמדה באת-כוח המשיבה על חזקת המסוכנות העומדת לחובת המבקש, לרבות עברו הפלילי הכולל הרשעה בעבירת אלמ"ב, בגינה ריצה מאסר ארוך. כמו כן, ביצע לכאורה את העבירה נשוא כתב האישום, עת שמרחף לחובתו מאסר מותנה.

10. כידוע, חומרת העבירה כשהיא לעצמה, אינה מצדיקה מעצר עד תום ההליכים, וגם כאשר קיימת חזקת מסוכנות, העולה מנסיבות המקרה, עדיין חייב בית המשפט לשקול אם חלופת מעצר עשויה להשיג את מטרת המעצר. עוד נקבע בפסיקה, כי המעצר אינו מקדמה על חשבון העונש, וחזקה עלינו מצוות המחוקק, כי בית משפט לא יורה על מעצר עד תום ההליכים של נאשם, אלא אם יוכח, בין היתר, כי "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה, כאמור בסעיף 21(ב)(1) לחסד"פ". בחינה זו נעשית למרות קיומן של עילות מעצר כמו מסוכנות או חשש לשיבוש מהלכי משפט. (ראה בש"פ 1911/11 ובש"פ 5927/10)

11. אין להכביר מילים על חומרת המעשה המתואר בכתב האישום, וביתר שאת, למי שבעברו הרשעה בגין התנהגות אלימה ואף ריצה מאסר ממושך בעברו. לכך יש להוסיף התרשמות שרות המבחן, כי ללא טיפול מתאים, קיים סיכון להישנות התנהלות עוברת חוק.

12. המבקש יליד 1985, גרוש ואב לשני ילדים קטינים. לחובתו הרשעה בתחום האלמ"ב, במסגרתה נידון לתשע שנות מאסר בפועל (ראה ת"פ 30590-09-11, בית המשפט המחוזי באר-שבוע).

13. אשר להמלצת שרות המבחן - כידוע, מדובר בהמלצה, שכן שיקול הדעת וההחלטה בדבר מעצרו של נאשם בידי בית המשפט, אשר רשאי שלא לאמץ את ההמלצות המובאות בתסקיר, שהינו אחרי הכל, אך אמצעי וכלי עזר לשם קבלת אינפורמציה עובר לקבלת ההחלטה.

לגופם של דברים, שרות המבחן בתסקיר לא השכיל לגבש הערכת מסוכנות עדכנית, שכן לשיטת עורך התסקיר, קיים קושי להעריך את טיבו של הסכסוך כיום ויכולת שני הצדדים להתחייב להסכם ה"סולחה" שהושג, כפי שהצהירו.

בהקשר זה, אציין, כי על פי דברי המתלוננים במסגרת עדותם בהליך העיקרי וכן בפני שרות המבחן, אושר דבר קיומה של "סולחה" שנערכה בין הצדדים (הוגש הסכם "סולחה").

עוד אוסיף, כי על איתנותה של ה"סולחה" ניתן ללמוד מחלוף הזמן הניכר ללא אירועים נוספים של אלימות מכל סוג שהיא, ואף מדברי הערבים והמתלוננים הן בפני בית המשפט והן בפני שרות המבחן, כי קיימת רגיעה בין הצדדים והמשפחות משתתפות באירועים חברתיים ומשפחתיים משותפים (ראה פסקה 3, עמ' 2 לתסקיר).

אשר לאפיק טיפולי - בתסקיר הראשון מחודש אוגוסט 2022, התרשם שרות המבחן מאדם בעל יכולת ביטוי אשר שיתף בקורות חייו, מבטא שאיפות נורמטיביות לעתיד, וכן מביע רצון להימנע ממעורבות חוזרת בפלילים. גם בתסקיר העדכני מחודש ינואר 2023, חזר המבקש על רצונו להשתלב בטיפול בשרות המבחן, על מנת שיוכל לעבד קשייו השונים (ראה פסקה 6, עמ' 1).

אשר למיקום כתובת המעצר המוצעת - מדובר בעיר באר-שבע, המרוחקת מרחק סביר מהעיר רהט, מקום האירוע ומקום מגורי המתלוננים.

אשר לשני הערבים שנבחנו בשרות המבחן וגם בבית המשפט על ידי הצדדים (עודה וסלאמה) - מדובר באנשים בוגרים בני 50, בעלי משפחות, מנהלים אורח חיים נורמטיבי, מבינים את מלאכת הפיקוח שנוטלים על עצמם כמפקחים וכערבים עבור המבקש.

באשר לערב השלישי שלא נבחן בשרות המבחן, אלא על ידי הצדדים בבית המשפט, מר אברהם אבו עסל, דודו של המבקש - הינו בן 64, פנסיונר של משרד החינוך, בעברו היה מנהל בית ספר ברהט, וכיום משמש כחבר בעיריית רהט. אף הוא הותיר רושם חיובי כאדם בוגר ואחראי, המבין את משימת הפיקוח שנוטל על עצמו וכן התרשמתי מרצונו, נכונותו והתגייסותו, לסייע למבקש לתקן את דרכיו.

עוד שמתי לנגד עיניי את המכתב מלשכת הרווחה הרלוונטית לאזור מגוריו של המבקש, ואשר הוגש באמצעות העובד הסוציאלי פואד אלקרינאוי, שתמציתו בנוגע לנסיבות האישיות והמשפחתיות של המבקש, שהינו גרוש ואב לשלושה ילדים, וקיימת נכונות מצד גורמי הרווחה לשלב את המבקש בתכנית טיפולית התואמת את צרכיו.

14. תקופת המעצר כגורם מרתיע ורכיב בשקילת שחרור - המבקש במסגרת תיק זה, נתון במעצר מיום 19.04.2022. תקופת המעצר שחלפה תהווה גם היא גורם מרתיע ומציב גבולות עבור המבקש, מעבר לסדרי הפיקוח שייקבעו בהמשך.

15. בעניינו של המבקש התקבלה חוות דעת פקא"ל, כי הכתובת המוצעת ישימה.

16. על רקע המתואר לעיל ולאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, שוכנעתי, שיש במתווה המוצע הכולל מעצר בפיקוח אלקטרוני לצד פיקוח אנושי ואפיק טיפולי, בדמות צו פיקוח מעצר של שרות המבחן וערבויות כספיות משמעותיות, כדי לתת מענה הולם לרמת המסוכנות שעמד עליה ב"כ המשיבה בטיעוניו לעיל.

אוסף עוד, כי ער אנוכי למסוכנות, ולהעדר אפשרות לאיין באופן מוחלט כל מסוכנות בדרך של חלופת מעצר. אלא בכל חלופת מעצר מדובר באיזון בין סיכונים. לא ניתן לאיין באופן מוחלט כל סיכון והשאלה היא של איזון יחסי בין רמת הסיכון לחובה לשקול חלופת מעצר (ראה בהקשר זה בש"פ 6927/09, בש"פ 2663/09). שכן, חלופת מעצר איננה נועדת אלא ליצור רמה סבירה של ביטחון, להבדיל מוודאות, להשגת מטרות המעצר.

א. המבקש יועבר ממעצר מאחורי סורג ובריה - למעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים, ברחוב רמב"ן 90/9, באר-שבע, תחת פיקוחם של אבו עסל עודה, אבו עסל סלאמה, אבו עסל איברהים.

ב. הפקדה כספית בסך ₪ 50,000 - המזכירות תנפיק שוברים בהתאם.

ג. חתימת ערבות עצמית וצד ג' כל אחת על סך ₪ 70,000.

ד. צו עיכוב יציאה מן הארץ.

ה. הפקדת דרכון במזכירות בית המשפט.

ו. נאסר על המבקש ליצור קשר עם המתלוננים.

ז. צו פיקוח מעצר של שרות המבחן לתקופה של שישה חודשים - לשם כך נדרש המבקש לשתף פעולה עם גורמי הטיפול בשרות המבחן ככל שיידרש, ולהתייצב לכלל הפגישות שיוזמן אליהן בליווי מי מהעריבים. שרות המבחן יסתייע בגורמי הרווחה בעיריית רהט, שכן המבקש וילדיו מטופלים באמצעותם.

ח. המבקש יתייצב לדיונים שייקבעו בעניינו בבית המשפט בליווי מי מהעריבים.

עותק ההחלטה יישלח לב"כ הצדדים, לשרות המבחן ולפקא"ל.

ניתנה היום, י"ט טבת תשפ"ג, 12 ינואר 2023, בהעדר
הצדדים.

עמוד 6

